

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpin in organizirajte se vsi v USŽ.

Nekaj misli in epizod iz našega delavskega gibanja.

Za delavca, pa bodisi zavednega ali nezavednega proletarca, smatram vsakega, pa naj nosi naslov: nameščene, uradnik, profesorist ali dninar. Zakaj mesečna plača, tedenska meza in dnina-dnevničarjina ne pomenijo razlike. Vse to je vsakdanji kruh za storjeno delo, skromno nadomestilo za izrabljene moči, da so drugi dan zopet sposobne vršiti delo. To je smisel in bistvo vseh tistih mesečnih plač, tedenskih mezd in dnevnih urnin. In nič več... Ker ono, kar da izvršeno delo več, je last delodajalca.

To sem hotel povedati, preden si ogledamo, kakšno je hotenje po kulturi med ljubljanskim in okoliškim proletariatom, hotenje po moči, zakaj le v izobrazbi je prava moč...

Da govorim samo o ljubljanskem proletariatu, je razumljivo, ker njegova dejanja in nehanja najbolje poznam in ker bi ljubljanski proletariati moral biti v svoji zavednosti in v stremljenju po izobrazbi vzor ostalemu proletariatu.

V eni lanskih številčk kulturnega mesečnika »Svobode« je bilo zapisano:

»Stranka, strokovna in združna organizacija so bojne zveze, ki zahtevajo (torej člani teh organizacij zahtevajo) nekaj od drugih, n. pr. od države, od podjetnikov in delodajalcev, od družbe.

Pri »kulturni panogi« ozir, organizaciji pa gre popolnoma za nekaj drugega. Tu se zahteva nekaj od sebe samega.

Vse zgoraj omenjene bojne zveze vplivajo na delavce, da se bore za zboljšanje svojega materialnega (po domače zmotnega) položaja. In to zboljšanje morajo dati drugi. Kulturne organizacije pa vplivajo na delavce, da se bore za zboljšanje svojega duševnega, umstvenega (po domače možganskega) položaja. In to zboljšanje si morajo dati delavci sami. Ne nekdo drugi, nego delavci sami iz sebe.

Ta odstavek je bil zapisan. Povedal je veliko resnico, ki kaže, kako naj proletariati doseže potrebno izobrazbo in postane moč.

Vendar čital ga ni nihče, ali bolje, čital ga morda je, ni pa se ob njem ustavil in premišljeval.

Ker, če bi ga čital ljubljanski proletariati in se vsaj za hip zamislil, bi se opazil rezultat hotenja: biti nekaj in veljati nekaj.

Dvignilo se pa znatno ni članstvo niti ene podružnice v Sloveniji. To se pravi: Proletariati Slovenije se v svojem hotenju po izobrazbi in s tem postati moč, v glavnem ne razlikuje od proletariata Ljubljane... Tudi on ni čital, a če je čital, ni premišljeval resničnosti zgoraj navedenih besed.

Priznavam!... Kdor ne veruje v sebe samega, kdor se boji sebe samega, v tem ni lastne volje. A kolikor je je, je ta volja cunjasta. Vse se poigrava z njo. Zato se obrača po vetru.

Spominjam se časov in let, ki so sledila po vojni in po ustanovitvi kraljevine Jugoslavije.

Radikalen, revolucijski veter je pihal. Vsaka beseda po izobrazbi je bila kakor beseda vpiljočega v puščavi. Delavsko gibanje se je delilo na reformistično in revolucijsko panogo. Dočim so eni poskušali dobiti zboljšanje proletariata s pogajanjimi, s kompromisi, so drugi zametavali vse in silili na barikade. Rezultat: Ne kompromisi, ne barikade niso imele uspeha. Ke je bilo vse v velikih besedah, a resno in stvarno delo se je smatralo za izdajalstvo. Ker večina tistih, ki so stiskali pesti in nosili na jeziku bombe, niso imeli pojma, da treba vse iz svojih moči napraviti, da se mora vsakdo lotiti dela. Vajeni, da zahtevajo, a nekdo tretji, da izpolnjuje, so podzvestno tudi tukaj zahtevali revolucijo in grozili z revolucijo, prepričani, da se bo ponovila bajka o mestu Jerihi, ki so ga porušili ljudje s samim trobentanjem.

Danes gledam mnogo tistih »borcev« zvesto stati v vrstah meščanskih organizacij. Ker se tem »borcem« zdi, da bo nekdo tretji — meščanstvo, kapitalist sam — izpolnil želje, da se zboljša stanje posameznika. Niti o solidarnosti tak »borca« več ne govori, nego samo, kako bi si pomagal, pa če tudi na račun splošnega položaja delavstva, samo da dobi nekaj njegov majhen »jaz«.

Pred kratkim sem vprašal nekega takega »borca«, ki me je še pred tremi leti kvalificiral za »izdajalca proletariata«, ker se nisem strinjal s kričanjem:

— Kako ste mogli presedlati v meščansko organizacijo?

Zmajal je z rameni:

— Bajto zidam.
— No...
— Pa potrebujem posojila. Dobim ga, če sem organiziran pri njih.
— In ste se prodali, kaj?

Slabe volje je postal.
— Kako prodal?... Bajto zidam in denarja potrebujem. Zato iščem izhoda, kakor se da najti.

— A principi?
— Kakšni principi?... Delavec sem in ostanem.

— Ali kako tisto, da ste mene opsovali za izdajalca proletariata? In vendar... jaz delam v delavskih organizacijah še vedno, vi pa naravnost v nasprotnih.

Mahnil je z roko:
— Bili so neumni časi, ne zamerite. In tako so nam govorili.

— Kdo je govoril?

Ni vedel povedati. Nerodno mu je postajalo. Mencal je z nogami, z rokami in nanosled zaimmal:

— Nimamo šol, da bi znali pravilno oceniti vsako besedo. Mislili smo, da mora tako biti.

— In tiste, ki so imeli kakšno šolo, ste ozmerjali: »Intelektualci! Ti nas bodo učili!«

— No, pozabimo preteklost. Ali sedaj boste vendar malo gledali na izobrazbo. Član »Svobode« postanite, samo 4 Din mesečno je članarina. Dobite mesečnik »Svoboda« zastoni. »Cankarjeva družba« daje lepe poučne in proletarske pripovedne knjige za 20 Din lemo.

Vzdihnil je.
— Bom preštudiral. Stiska je za denar. In, veste, bajto zidam.

Proletarski pisatelj Martin Nexö piše o samem sebi:

»Oče mi je bil kamnar in cestni delavec, mati pa je vozila ročni voziček in prodajala ribe, sadije in podobno. Živelimo revno, čeravno je vsa družina delala. Beda in naporno delo sta vladajoči sili moje mladosti. Delal sem, odkar sem mogel laziti; raznašal časnike, pobiral na stavbiščih trske in jih prodajal imovitim ljudem. Pozimi sem delal z očetom v kamnolomu in poleti sem pasel živino. Po svoji birni sem služil eno leto kot hlapec na kmetih, potem sem se učil čevljarstva. Šest let sem delal kot čevljar. Potem sem se vdinjal kot zidarski podajalec. Ko je pozimi zidarsko delo počivalo, sem obiskoval ljudsko visoko šolo...«

Ali naj navedem še pisatelja »Železne pete«, Jacka Londona? Ali Maksima Gorkoga? In še drugih ducat?... Vsi so izšli iz proletarske srede, ubogi in prisiljeni delati že v otroški dobi težka dela. Vsakovrstne najnižje posle so delali, samo da so za silo in enkrat na dan jedli. In od tega so si še kupovali knjige, da so se učili. In noči so porabljali, ker drugega časa niso imeli, da so se učili.

In glejte, danes so po vsem svetu priznani kot odlični pisatelji — proletarski pisatelji. Sami iz sebe so postali to. Niso iskali nekega tretjega in od njega zahtevali, da jih izobrazbi, ker bi to bilo brezuspešno. Zavedali so se, da je človek sam svojega položaja kovač in kovali so iz samih sebe — sebe same.

Pa zakaj naj gledamo po svetu. Pogledimo doma, v Sloveniji. Samo nekaj bolj poznanih: Kozar... Čulovski... Čufar... Prvi rije »pod zemljo, rudar je in kople premog; drugi je delal že vsa teška dela; tretji si služi kruh z mizarstvom. A poleg vsakdanjega dela za vsakdanji kruh, v prostem času pišejo pesmi, pišejo povesti, predavajo drugim, uče druge in sebe. Odkod to? Ali so to šolani delavci?... Ne. Sami so, po težkem delu, zvečer sedli h knjigam, hodili na predavanja, se učili sami brez diplomiranega učitelja. In mnogo jih je med nami, ki vedo:

V izobrazbi je moč!
Mnogo jih je, ki delajo, kakor: Kozar, Čulovski, Čufar...

Bilo je zapisano v delavskih listih in meščanskih dnevnikih:

»Znani ruski združar prof. dr. V. Tomljanov predava tega in tega dne v Ljubljani o pomenu zadrug in združnega gibanja.«

In slišim:
— Martin, greš na predavanje?
— Kakšno?
— V listih je zapisano. Neki Rus je v Ljubljani. O združnem gibanju predava.
— Nisem čital. Ne utegnem.

— A na predavanje greš?
— Hmm... Saj itak vem, kaj bo govoril.

— Pa vendar?
— Eh, veš, združna stvar. To ni za nas.

Malo je bilo marksistov na tem zanimivem predavanju. Še manj članov Konzunnega društva za Slovenijo, čeprav se je predavalo o stvari, katere člani so.

Bilo pa je precej meščanskih intelektualcev, nečlanov...

Delavski oder »Svobode« igra »Vstajenje«. Igrajo same delavke in delavci. Neke vrste kolektivna drama je to. Po Tolstojevem romanu. Po težkem dnevnem, 8 in 10 urnem delu so imeli vaje pozno v noč. Opremo odra so si kupili iz sredstev, pritrjanih od mezd.

Dvorana »Delavske zbornice« je polna. A ni prepolna. Vidim intelektualce iz meščanskih krogov. Celo igralke in igralci iz gledališča so prišli gledat. Da igrajo delavci takšno dramo, je vzbudilo povsod veliko zanimanja, zakaj »bodočnost je proletariata«, se rado govori.

Ljubljanskega delavstva pa je bilo malo.

Pa sem stopil v Dalmatincu. Zakajena je bila nizka soba. Polno ljudi je sedelo okrog miz. Na mizah se je smejala vino in mize so bile mokre.

— Zdravo, sodrug... Na, pij!

Tak je bil pozdrav, ko sem vstopil. Srknem kapljico. Dalmatince je, črn, dober.

— Eks, sodrug, eks...
Petero grl kliče navdušeno.

— Ne morem. Pijan bom... Hvala.

— Eh kaj... Ne bo nič hudega. Sedi!

Postavili so mi stol in sedem. Prijazni so pivel, dobrodušni, v očeh veselje in oženi. Dovtipi lete semintja, smeh je gromovit, povoben hrzanju konj.

Pogovarjamo se o raznih stvareh, pa tudi o Delavskem odru »Svobode«.

— Kako je bilo? So dobro igrali?

— Izborni, potrdim.

— O, saj naši znajo.

Ponos je bil v njih grlih.

— Pa zakaj niste prišli, da bi videli?

Kratka tišina. Nato odgovorita dva:

— Eh, veš, sodrug, nismo mi za teater. Denarja ni, veš. Kaj imamo od tega?

— Ali delavski pokret, naša splošnost mora pokazati, da smo, da eksistiramo. Saj to je tudi v vaši korist.

Za trenutek so molčali in gledali v kozarec. Pa je rekel nekdo, ne da bi dvignil oči:

— Ves teden težko delam, zato si smem privoščiti v nedeljo kozarec vina. Ker zato delam.

V tisti besedi: »zato delam«, je ležal ves pojem o potrebi izobrazbe in o zboljanju delavčevih razmer.

Vstal sem in šel. Videl sem poglede, ki so me spremljali do vrat. V teh pogledih je bilo:

— Birokrat... Učil bi nas rad... Pa ne boš...

4 Din mesečno znaša članarina za delavsko kulturno zvezo »Svoboda«. V Ljubljani in okolici je približno 25.000 delavcev. Komaj 0,9 odstotkov je včlanjenih v »Svobodo«. Komaj 0,6 odstotkov je strokovno organiziranih.

Skliče »Svoboda« predavanje. Skliče strokovna komisija predavanje. Skliče združna zveza predavanje.

Nekaj oseb, to je udeležba.

Vabiš člane, jim dopoveduješ, da naj vsak pride. Saj je njemu v korist. Udeležba je vkljub vsemu — nekaj oseb.

Strokovni funkcionariji in delavski zapupniki gledajo po veliki večini delavsko gibanje z očali strokovne panoge. In mislijo, da je to začetek in konec delavskega gibanja. Geslo: V izobrazbi je moč, jim je le frazersko geslo.

— To naj delajo drugi, je odgovor. — Mi ne utegnemo.

— Kdo so tisti drugi?

Ni odgovora. Da tistih »drugih« ni na svetu, da je strokovni funkcionar (kakor sploh vsak zaveden član delavske organizacije) tisti »drugi« in da mora delati v delavskem gibanju v vseh panogah, posebno pa še v kulturni, tega se noben ne zaveda.

Ako proletariati zunaj Ljubljane tudi gleda z očmi ljubljanskega proletariata, potem se delavsko gibanje še niti začelo ni.

Knjižnica Delavske zbornice je delavska knjižnica. Nad deset tisoč znamenitih in vsakovrstnih knjig ima na razpolago.

Ko gledam drenajoče se obiskovalce v knjižnici, profesorje, duhovnike, filozofe in druge znanstvenike, kako jemljejo socialno-znanstvene knjige, iščem zastoj naših funkcionarjev. Tu tam kakšnega našega delavca vidim, a funkcionarja pač redko.

»No.« si mislim. »Naši funkcionarji gotovo vse to že itak vedo, kar je v vseh teh knjigah obrazloženo. Delavci pa gotovo še ne vedo vsi. In zakaj teh ni?«

»Morda se boje knjig.« se vprašam in se spomnim razgovora tiste grupe delavcev v nekem malem obratu o »Cankarjevi družbi«.

In mi je jasno:

Ljubljansko delavstvo se boji knjig. Funkcionarji pa vse to že vedo. (Morda se motim.)

Ali se delavstvo izven Ljubljane tudi boji knjig? Ali so vodilni odborniki izven Ljubljane tudi že dosegli višek modrosti?

Ko nanese pogovor na delavsko gibanje in uspehe v Avstriji in drugih modernih državah, vzdihne ta ali oni obožavajoče:

— Sijajno se drže tam.
— Odločni so, da je kaj. Zavedni.
— Oh, če bi pri nas bilo tako.
— A, ti to drugače razumejo.
— Lepše je življenje delavstva drugod.

Pa vprašam:

— Zakaj je lepše? Zakaj so tako odločni, zakaj zavedni?

— Ker so solidarni.

Vprašanje sledi vprašanju.

— Zakaj so solidarni? Zakaj ni tako pri nas, med nami?

Zgodi se, da zaslišiš odgovor, ki je pravilen. Vendar redko:

— Ker se zavedajo samih sebe. Ker vedo, da so proletarci. Ker ne zametujejo izobrazbe, nego se izobražujejo. Njihove delavske kulturne organizacije so močne. Izdajajo lepe in bogate revije in jim je knjiga kakor meč, kakor ščit, kakor solnce.

Sami iz sebe so ustvarili pravilni pojm solidarnosti, pravilni smisel zavednosti. In zato so njih nastopi in zahteve vedno pozitivne. Vedo, da morajo vse sami napraviti in si stavijo vedno naloge, ki jih morejo sami izvršiti.

Pri nas pa?... Če je slučajno kakšna konferenca, kak občni zbor, kak sešatek, o tem ali onem vprašanju, se izrekajo in sprejemajo krasni sklepi. Govore se bobneče besede. Vsak kot zborovalnega prostora je prepojen z borbenim duhom... Ali... komaj preteče 24 ur, ni več spomina na tiste bobneče besede; krasni sklepi ostanejo sklepi, zapisani v zapisniku. Nikogar ni, da bi jih izvrševal in izvršil, ker je vsem... pretežko.

(Priobčili po »Svobodi« št. 5-6.)

Knjige „Cankarjeve družbe“

za leto 1930/31, ki izidejo letos sredi oktobra, so sledeče:

1. Koledar Cankarjeve družbe za leto 1931. Vseboval bo polno zanimivih slik, proletarskih povesti in pesmi, poučnih razprav, potopisov itd.

2. Weiskopi: »Komur ni dana izbira.« Knjiga bo imela tri krasne povesti znamenitega češko-nemškega proletarskega pisatelja. Prevedel je knjigo Talpa.

3. Jože Kranjc: »Ljudje s ceste.« Izvirni roman, film dveh dni, v katerem bo čitatelj videl slike življenja brezposelnih in v največji bedi živčih delavcev.

4. »Poslednji dnevi.« To je v obliki povesti pisana zvezdoznanska razprava o postanku in umiranju zemlje. Napisal jo je znameniti francoski zvezdoznanez Flammarion, priredil v slovenščini pisatelj Angelo Cerkenvenik.

Vse 4 knjige bodo imele tudi krasno opremo. Zato, cenjeni čitatelji, kdor še ni član, ne štedi 20 Din. Ker te 4 knjige bodo vsakega zadovoljile.

Delavske difference pred izplačilom.

Kredit za izplačilo diferenc odobren.

Sedem let so delavci, v prvi vrsti oni iz prog bivše južne železnice, čakali na izplačilo diferenc, ki jih jim dolguje železnica od leta 1923, ko so bile uvedene urne plače!

Nešteto intervencij se je izvršilo v Beogradu, leta in leta brezuspešno, dokler ni lansko leto sedanji minister saobračaja na podlagi intervencije našega saveza izjavil, da če je ta diferenca zakonito utemeljena, bo odredil, da se delavstvu izplača.

Res je kmalu nato sledil odlok, da se sestavijo platni spiski in ugotovi dolžna vsota, nakar je marca 1930 ministrstvo saobračaja zahtevalo od ministra financ naknadni kredit.

Sirom cele Slovenije je znano, kako so se tedaj posamezni zvezarski agitatorji smejali »naivnim savezarjem«, ki nekaj govore od delavske difference, s katero ne bo nič itd.

Res je tekel mesec za mesecem, vršili smo intervencijo za intervencijo, naša deputacija je šla tudi na dvor in k predsedniku vlade ter povsod razložila utemeljene zahteve delavstva. Tudi ljubljanska direkcija in g. ljubljanski direktor so nešteto krat intervenirali in urgirali odobritev kreditov ter se tako tudi službeno zavzeli za upravičene zahteve železniških delavcev! In šele sedaj je

ministrstvo financ odobrilo ministru saobračaja potreben naknadni kredit za izplačilo diferenc delavcem.

Sedaj pa pride najlepše! Čim je kredit odobren, že pride »zveza« in razpošlje svoje »brzojave« in »okrožnice«, kako je ona priborila difference delavcem!

Malenkosten bi bil naš savez, če bi hotel slediti zvezarskim »taktičnim spremembam« in za to se ne bomo kregali, kdo je »priboril« delavcem difference, marveč le konstatiramo, da bo železniška uprava z izplačilom difference delavcem končno veljavno poravnala 7 let stari dolg. Delavstvu pa od srca privoščimo, da dobi v sedanjih težkih časih, ko so njih plače tako nizke, difference izplačano, da si bodo mogli nabaviti najpotrebnejše za zimo zase in za družine!

Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna

Jos. Reich, Ljubljana

Odpusti iz službe.

Zadnje čase je ljubljanska direkcija večkrat kar na hitro odpovedala službo posameznim delavcem, če so bili osumljeni kakega prestopka, medtem ko so pri kasnejših sodnih preiskavah bili isti delavci popolnoma oproščeni. Direkcija jih ni sprejela nazaj v službo in bili so skoro vsi ti obsojeni na daljšo brezposelnost, ker so pač imeli črni madež — odpust iz službe.

Smatramo za umestno ob tej priliki poudariti, da direkcija večkrat nekoliko prehitro postopa, kar za more imeti za posameznike, kot za cele družine, usodne posledice. Smatramo, da ni nobena zadeva tako nujna, da bi se morala rešiti v 24 urah, posebno pa je treba največje previdnosti v slučajih kaznovanja, zlasti, ako gre za odpust iz službe! Brezposelnost je danes tako velika, da je železničar, če je odpušen iz službe, največkrat na milost in nemilost prepuščen lakoti in bedi — ker novega mesta ne najde — in če je tu še družina — pride v obupu do usodnih korakov. Apeliramo na direkcijo, da naj vedno vodi najstrožjo in natančno preiskavo, preden kaznuje z najtežjo kaznijo.

S. Rap je s svojo družino — ženo in mladoletnimi otroci — po 24 letni zvesti in dobri službi danes na cesti, brez vsakih prejemkov, brez strehe, prepuščen na zimo lakoti, bedi — obupu! Cela družina je uničena in vse to na podlagi podle denunciacije, brez vsake podlage. Obdolžen

je bil komunistične propagande, da si so vsi prepričani (izvzemši denuncijanta, ki je imel druge namene), da je nedolžen, da nikdar ni agitiral za nič drugega kot za strokovno organizacijo, ki je legalna, da je tudi za to agitiral le tako, kakor njegov organizacijski nasprotnik za svojo. In vendar je na cesti — v obupu! Dvakrat se je vršila disciplinska obravnava v Ljubljani pod predsedstvom dr. Faturja, dvakrat je bil s. Rap popolnoma oproščen vsake krivde — a druga instanca v Beogradu ga brez zaslišanja, brez da bi mu dala možnost zagovora, vrže na cesto z družino vred. Smatramo, da je dolžnost onih, ki so se v Ljubljani prepričali o nekrivdi s. Rapa, ki so ga dvakrat popolnoma oproščili, da mu pripomorejo k rehabilitaciji, da dvignejo težko preizkušenežga moža iz obupa in dajo kruh bedni družini! Za njega je vložena prošnja za pomilostitev in če bo ljubljanska direkcija dala povoljno mišljenje, gotovo ne bo odbita.

Pri tej priliki pa se obračamo do vseh pošteno čutečih železničarjev, da se usmilijo bednega s. Rapa in da mu priskočijo pred zimo na pomoč ter omogočijo obstoj in preživljanje družine, dokler se ne bo izkazala pravica in bo Rap zopet prišel v službo!

Prosimo vse, da uvidijo težek položaj malih otrok ter zbero prispevke za njegovo družino ter jih odpošljejo s čekovno položnico na našo centralo. Dvakrat da, kdor hitro da! Za vsak, tudi najmanjši prispevek se najpristrčneje zahvalujemo!

Avtomatično spajanje voz.

Prizadevanjem Internacionalne transportne federacije je uspelo, da je bil na mednarodni konferenci dela v Ženevi leta 1928 sprejet sklep, da se določi posebna mešana komisija za obravnavo vprašanja avtomatičnega spenjanja voz. Najprvo je bilo določeno, da naj sestoji ta komisija iz 21 članov in sicer iz po 7 zastopnikov vlad, delodajalcev in delojemalcev. Ker pa je tudi mednarodni biro dela sklenil poslati svoje zastopnike, se je komisija razširila in se je sestala k prvi seji dne 2. junija 1930. Te konference so se udeležili 3 delegati mednarodnega biroja dela: grof de Altea (Španija) kot zastopnik vlad, Izaut (Švica) kot zastopnik delodajalcev in Schürch (Švica) kot zastopnik železničarskega osebja.

Po enega delegata so dobile sledeče vlade: Nemčija, Italija, Belgija, Poljska, Francija, Švica, Japonska in Kanada.

Delodajalci so poslali po enega delegata za sledeče države: Švedska, Nemčija, Francija, Anglija, Španija, Belgija, Ogrska in Švica.

Grupo delojemalcev — železničarske organizacije — pa so zastopali: Cramp — Anglija (predsednik ITF), Nathans — Nizozemska (tajnik žel. sekcije ITF), Forslund — Švedska, Hermann — Nemčija, Smeykal — Avstrija, Moltmacker — Nizozemska (vsi od ITF) in Schmidt — Nemčija — od krščanske žel. internacionale.

Glavna debata se je vodila o tem, ali je zadeva avtomatičnega spenjanja voz že zrela za definitivno sklepanje. Zastopniki delodajalcev so se z vsemi silami upirali sklepanju ter zahtevali, da se zadeva odgodi in tako dobi čas za nadaljnji temeljit študij.

Zastopniki železničarjev pa so pozivajoč se na tozadevne publikacije mednarodnega biroja dela, vlad Japonske, Kanade in Združenih držav kakor naše internacionale dokazovali, da je treba pristopiti k obvezni uvedbi avtomatičnega spenjanja voz. Železničarji, kateri so doprinesli že tisoče in tisoče smrtnih žrtv med odbijaji in na tirih, ne rabijo nikakih nadaljnjih statistik, da bi dokazali, da je dosednji sistem ročnega spenjanja voz zastarel, nevaren za življenje in da

samo povečava procent nesreč. Zato zahtevajo železničarji takojšnjo odločitev ali vsaj v najkrajšem času.

Na to delodajalci niso hoteli pristati, da si v principu niso ugovarjali sistemu avtomatičnega spenjanja.

Posamezni zastopniki vlad so podpirali stališče delojemalcev, vendar so kot celota stali na stališču, da je treba dati mednarodni železniški družbi in žel. direkcijam še enkrat možnost, da definitivno zaključijo študij o tem vprašanju ter so predlagali, da naj se konferenca še enkrat odgodi, vendar skliče ponovno še tekom tega leta!

Tudi na ta predlog delodajalci niso hoteli pristati.

Zastopniki delojemalcev so se nato pridružili stališču zastopnikov mednarodnega biroja dela in vlad, da se konferenca odgodi in skliče nova še tekom letošnjega leta, ki naj o tem vprašanju definitivno sklepa! Povdarjali so, da imajo železničarji moralno pravo, da ščitijo sami sebe: če bodo delodajalci ostali trdovratni, bodo železničarji pač morali pri premiku najstrožje izvajati vse predpise, da se izognejo poškodbam in neizgodbam, kar bo imelo za posledico, da bo tekom par dni nastal popoln kaos in zastoj na železnicah.

Šele nato je bil soglasno sprejet sklep, da se z ozirom na dejstvo, da toji mednarodna železniška družba pred zaključkom študij o avtomatičnem spenjanju voz, konferenca odgodi in skliče nova najkasneje do 31. V. 1931, na katero pa naj tudi ta družba pošlje svojega zastopnika.

Naša ITF bo vztrajala na tem, da se na prihodnji konferenci sprejmejo definitivni sklepi, če bo treba tudi preko stališča delodajalcev in bo nato naloga vlad, da delodajalca prisilijo k uvedbi avtomatičnega spenjanja voz.

Oprostilna sodba v mariborskem komunističnem procesu.

Razprava proti železničarjem Josipu Zupancu, bivšemu oblastnemu poslancu Andreju Čančetu, Ivanu Pšeničniku, Antonu Lekšu, Henriku Weingerlu, Filipu Reberniku in brivcu Nikoli Novakoviču, vsi iz Studencev pri Mariboru, ki so bili osumljeni in obtoženi komunistične propagande, se je vršila minuli petek in soboto, dne 5. in 6. septembra celi dan. Kot glavna priča je nastopil 28 letni železniški kurjač Ivan Pečnik, ki je prišel k razpravi iz Zemuna, kamor je bil premeščen po 11. marcu, ko je ovadil obtožene železničarje pri pogranični policiji v Mariboru.

Ivan Pečnik je sam navedel, da je baje kot železničar stopil v službo policije, se izdajal obtoženim kot komunist ter na ta način zvedel za njihove komunistične sestanke. Tudi šef kurilnice, ing. Vidic, je vedel za njegovo konfidencialnost.

Državni pravdnik gosp. Sever je nato podrobno izpraševal konfidenta Pečnika, kakšna je bila organizacija komunistov v Studencih, kjer bi naj obstojale po navedbah Pečnika, kar tri organizacije in sicer: »Rdeča pomoč«, antimilitaristična organizacija in komunistična organizacija. Na vsa tozadevna vprašanja državnega tožitelja pa priča konfident Pečnik ni vedel odgovora ter se je izgovarjal deloma, da se za stvar ni zanimal toliko, deloma da mu niso zapuili.

Priznal pa je Ivan Pečnik, da je bil leta 1926 v Skoplju pri vojakih obsojen na tri leta robije radi zločina opasne tatvine in na eno leto policijskega nadzorstva, ker se je udeležil tatvine obleke v vojaškem skladišču.

Porazen utis je napravila izpovedba priče Pečnikovega službenega tovariša, železničarja Mencingerja, kateremu je Pečnik nekoč že po aretaciji pripovedoval, da ne bo več dolgo nosil črne suknje, ampak bo avanziral, ker je ovadil obtožene. Že takrat pa je pripovedoval, da štirih obtožencev, med njimi tudi brivca Novakoviča sploh ne pozna in bodo ti vsled tega oproščeni, ker jih on sploh ni ovadil. Pečnik je pri razpravi priznal, da se je napram Mencingerju hvalil z bodočim avanzmajem radi ovadbe obtoženih železničarjev.

Kaj pravi policija?

Komisar Stanič: Nekaj dni po mojem prihodu v Maribor mi je pripeljal moj stražnik Penko Ivan, Pečnik Ivana, ki se je

zglasil prostovoljno, da mi poda informacije o tukajšnjih komunistih. Pečnika nisem poznal, informiral sem se glede njegove verodostojnosti pri ing. Vidicu, pri združenju in drugih osebnostih, posebno pa potom svojih poverjenikov pri zvezi Jugoslovanskih železničarjev. Dobil sem informacije, da je Pečnik Ivan nacionalist in zanesljiv. Vsled tega sem bil mnenja, da hoče Pečnik razkrinkati komunistično gibanje in kom. agitacijo potom mene kot šefa pogranične policije onemogočiti. Pečnik Ivan je nato povedal, da so obdolženci znani komunisti, in navedel tako, kakor je razvidno iz njegove izpovedbe. Na podlagi te izpovedbe sem dal napraviti hišno preiskavo ter se je pri tej priliki našel pri obdolžencih obremenilen material, ki se nahaja sedaj pri sodišču kot corpora delicti. Nato sem šele zaslišal obdolžence. Obdolženci so izpovedali, kakor je to razvidno iz protokola.

Zaslišana je bila cela vrsta policijskih uradnikov s kolodvora, ki so zamikali, da bi bil kateri obtoženec pri zaslišavanju tepen, pač pa so bili uklenjeni, da ne bi utekli ali pa izvršili kak atentat. Obtoženi Zupanc pa se je še skliceval na to, da je tisti dan zadnji jedel opoldne in da tudi naslednji dan pri policiji na kolodvoru ni dobil nikake hrane. Vodja policijskih zaporov priča Pavšič je potrdil, da se je obtoženi Zupanc takoj pridrževal radi pretepanja na kolodvoru in tudi preiskovalni sodnik dr. Travner je to izpovedal.

Mestna policija o Pečniku.

Predsednik senata sod. sv. g. Lenart je pričital poročilo mestne policije v Mariboru, glasom katerega ni bilo pri policiji ničesar znano o dozdavnih načrtih obtožencev na vlak pri Trbovljah, bogatega trgovca v Ljubljani, ali o orožju »Orjuna« v Hotinji vasi, Pečnik pa ni na dobrem glasu, je lahkomišeln in nezanesljiv, ter je vzeti njegove izjave z rezervno.

Šef kurilnice ing. Vidic o Pečniku.

Ivan Pečnik je bil uslužben doslej v mariborski kurilnici, koje šef je ing. Vidic. Tudi ta je kot priča izjavil, da je bil Pečnik sicer jugoslovanski nacionalist, a sicer navidez. O predkazni Ivana Pečnika radi tatvine pa mu do zadnjega časa ni bilo ničesar znanega.

Na vprašanje zagovornika dr. Reisman, če bi železniška uprava Pečnika odpustila, ako bi zvedela, da je bil kaznovan radi zločina tatvine v vojaški službi na škodo državnega premoženja, je priča ing. Vidic izjavil, da po njegovem mnenju Ivan Pečnik ne bi bil odpušen. Branitelj dr. Reisman pa je k temu pripomnil, da se mu to zdi absolutno neverjetno.

Zaslišani so bili tudi številni bivši voditelji raznih političnih strank v Mariboru, kot dr. Pivko, Vekoslav Spindler, dr. Jerovšek, dr. Leskover, dr. Strmšek, Josip Petecan, Viktor Grčar itd., ki so deloma ugotavljali, da se obtoženi Andrej Čanček tako v mariborskem občinskem svetu, kot v oblastni skupščini ni nikdar obnašal destruktivno. Ivan Pšeničnik pa je imel svojega sina pri Sokolu, sam se je udeleževal od leta 1924 naprej pri samostojni demokratski stranki, v Ciril-Metodovi družbi in podobno.

Oprostilna sodba.

Razprava je trajala v soboto do 18. ure, ko je pričel s svojim govorom državni tožitelj, ki je v stvarnih izjavah dokazoval upravičeno obtožbo.

Nato je v nad 2 urnem govoru branitelj dr. Reisman dokazoval popolno neverjetnost pričevanja konfidenta Ivana Pečnika, ki se je hotel s svojo fantastično, izmišljeno ovadbo le dokopati do lepe nagrade in boljše službe, medtem ko bi moral praviloma radi svoje nečasne predkazni zbog tatvine na škodo države že davno oditi iz državne službe. Ker je vedel, da bo železniška uprava prej ali slej zvedela za to kazen, se je pač hotel poprej proslaviti s kakršnim velikim činom v korist države. Tudi šef kolodvorske policije gospod Stanič je kot priča izpovedal, da je hotel prvotno Pečnikovo konfidencialnost v ovadbi zamolčati, a Pečnik je baje sam zahteval, da se ga navede kot ovaditelja in pričo, češ da bo potem prošil za premešitev v Maribora. To pa najbolj označuje pravo ozadje in namen Pečnikove ovadbe.

Tudi na številnih drugih protislovjih zaslišanih priča s kolodvorske policije in Pečnikovih izpovedb je zagovornik dokazoval, da je z objektivnimi podatki dokazana neresničnost Pečnikove ovadbe, ki je med drugim trdil, da je bil na nekem komunističnem sestanku z obtoženimi tudi železničar Ivan Spolenak, kateri se je dejansko nahajal celo leto 1929 že v zaporih radi komunizma.

Po daljšem posvetovanju je predsednik senata gosp. svetnik Lenart razglasil

sodbo,

s katero se obtoženi oproščajo tožbe, ker sodišče ni moglo verjeti priči Ivanu Pečniku in tudi ne uradnikom kolodvorske policije.

V avditoriju je izzvala oprostilna sodba veliko zadoščenje in to pri vseh navzočih, brez razlike prepričanja.

Obtoženi železničarji so večinoma očetje številnih rodbin in že od dneva aretacije, t. j. 11. marca odpušteni iz službe. Upati je, da bo sedaj železniška uprava tudi čimprej popravila krivico, ki se je zgodila oproščanim železničarjem s Pečnikovo ovadbo ter jim omogočila vzdrževanje rodbin z zopetnim sprejetjem v službo.

Železničarji!

Oglejte si pred nakupom našo zalogo manufakturnega blaga moškega in ženskega blaga, za uniforme, flanel in rjuh, barhentov, pletenin i. t. d.

Ne bo Vam žal! Postali boste stalni odjemalci! Gospodarska poslovnica Ljubljana, Miklošičeva 13

Iz okrožnic.

**Naročitev ukoričenih (črnih in rde-
čih) legitimacij za aktivno pomožno
osobje (delavstvo.)**

Št. 10841-1-30.

Vsem službenim edincem, delavnic Maribor in središnjemu stovarištu materiala Maribor.

V smislu § 9 Pravilnika M. S. 1344-30, tč. 1-d in c in v zvezi s tč. 5 in 6 § 25, tč. 5, 3 odstavka, naročite službene edince ukoričene črne in rdeče legitimacije za aktivno pomožno osebo in njih rodbinske člane s seznamom v duplikatu na tiskovini F 146. na sličen način, kakor je že v objavi št. 32-30 priobčen.

Edince z malim staležem aktivnega pomožnega osobja lahko naročite posamezne legitimacije tudi na tiskovini »trebovanje«.

Seznami morajo biti v to svrhu čitljivi in točno po tiskovini izpolnjeni, rubriki glede prejetanja draginskih doklad in številka legitimacije pa ostaneta prazni, pri čemur pa edince posebno opozarjamo na § 9, tč. 5 in 6.

Glede slik, zneska po 10 Din za legitimacijo in odvajanja skupnega zneska se opozarjajo edince na navodila objave 32-30.

V primerih, v katerih mora uslužbenec za vozne olajšave priložiti potrdilo občine, opozarjamo, da se morajo predlagati eks-hibirana in od župana ali načelnika mestnega načelstva podpisana potrdila občine, kar sploh velja za vse aktivno in upokojeno osebo in vdove.

Edince, katere imajo še v shrambi leta 1924 odvzete legitimacije aktivnega pomožnega osobja in rodbinskih članov, morajo iste predložiti v posebnem skupnem seznamu v podaljšanje in odpade seveda plačanje pristojbine za nove legitimacije; priporočljivo je predlaganje takih legitimacij posebno radi tega, ker zaloga novih rdečih legitimacij ni zadostna.

Ker direkcija še do danes ni prejela vseh naročenih ukoričenih rdečih legitimacij, naj se predlože ločeni seznam za črne in posamezni seznam za rdeče legitimacije.

Rumenih legitimacij za penzioniste itd. ni sedaj še naročiti, ker glasom odloka G. D. br. 67646-30 še niso tiskane in more po citiranem odloku neaktivno osebo in rodbinske potovati po novi režijski ceni in z brezplačnimi kartami na osnovi dosedanjih rdečih odn. listnih ličnih legitimacij.

Pom. direktorja: Ing. M. Klodič, s. r. V lažje razumevanje te okrožnice navajamo sledeče izvlečke iz pravilnika:

Ukoričene legitimacije in sicer črne s pravico do neomejenega števila režijskih voženj in tudi za brzovlak imajo: profesionalisti, pisarniški dnevnikičari, ki vrše službo služiteljev ter navadni fizični delavci, po treh letih neprekinjene službe.

Ukoričene legitimacije, in sicer rdeče s pravico do neomejenega števila režijskih voženj in voženj z brzovlakom dobe: rodbinski člani gori navedenih.

OGLEJTE SI

bogato zalogo vseh vrst kuhinjske posode, razne svetiljke za železničarje in še drugo v to svrhu spadajoče blago, pri čemur

Stanko Florjančič
Ljubljana, Sv. Petra cesta 35
Točna in solidna postrežba!

Kdo se smatra za rodbinskega člana?

Kot rodbinski član se smatra:
a) zakonska žena,
b) zakonski, pozakonjeni otroci in pastorki do dovršenega 18 leta starosti, a preko dovršenega 18 leta starosti, in sicer najdalje do 25 leta starosti imajo pravico do voznih ugodnosti moški otroci, ako nadaljujejo šolanje, če se uspešno uče, ali so pri vojakih v aktivni vojaški službi in ne zaslužijo mesečno več kot Din 500, ženske pa do omočitve, ako ne zaslužijo mesečno več kot Din 500.

Delavce opozarjamo na dejstvo, da kdor ima shranjene stare legitimacije iz leta 1924, lahko predloži dotične v prolongiranje in si s tem prihrani Din 10 za novo legitimacijo.

Za hčerke predlagajte potrdila (da so doma brez posla, od njih vzdržane ali da njih mesečni zaslužek ne presega Din 500), izstavljena od županstva, eks-hibirana in podpisana od župana.

Dr. G. Piccoli, lekarnar in Ljubljani, priporoča pri zaprtju in drugih težkočah želodca svojo preizkušeno

želodčno tinkturo

**Naročitev dijaških letnih kart za
šolsko leto 1930-31 in kart za vajen-
ce za dobo od 1. septembra 1930 do
31. decembra 1931.**

Štev. 10455-1-30.

Po § 6. pravilnika po povlasticah M. S. br. 1344-30 dobi osebo, ki ima pravico do ukoričene legitimacije, za svoje otroke, kateri redno obiskujejo šolo ali se uče obrti izven kraja stanovanja, stalne brezplačne karte do kraja, kjer se šolajo odnosno uče obrti.

Te karte je naročiti s posebnimi seznami v dvojniki in sicer posebej za dijake in posebej za vajence; seznami naj imajo sledeče rubrike:

1. tekoča številka,
2. priimek, ime, zvanje uslužbenca (pri delavcih od kedaj služi, pri upokojenih koliko časa je služil),
3. ime otroka,
4. njegove rojstne podatke,
5. zavod, katerega obiskuje odn. ime obrtnika, pri katerem se uči,
6. prog,
7. prazno rubriko.

Priloge: a) za dijake: potrdilo o obiskovanju šole in o prijavljenem stanovanju, b) za vajence: potrdilo učnega mojstra, vidrano od obrtne zadruge o trajanju učne dobe in o prijavljenem stanovanju.

Potrebo brezplačnih kart za brzovlake je utemeljiti s posebnimi prošnjami, ki jih je seznamo priložiti.

Seši edince imajo upravičenost potrditi. Ing. M. Klodič, s. r.

Pravilnik o voznih ugodnostih predvideva o temporarnih kartah:

§ 6 odreja, da imajo vse osebe, ki imajo pravico do ukoričenih legitimacij (torej tudi delavci) pravico za svoje otroke, če redno obiskujejo šolo ali če se uče obrti (trgovine) izven mesta, kjer stanujejo, do stalnih brezplačnih kart za dotično prog, kjer se vozijo v šolo.

Te karte imajo žig »dijak«, odnosno »vajenec« in se izstavljajo na podlagi potrdil šolske oblasti, odnosno potrdila pristojne obrtne zadruge, da se vajenec res uči obrti. Dijakom se izdajajo karte za šolsko leto, vajencem pa za kolesarsko leto.

Vsi aktivni železničarji, torej tudi profesionalisti in delavci (ki imajo že 3 leta službe) imajo za svoje otroke, če hodijo v šolo ali se uče obrti izven službenega mesta, pravico do temporarne karte. Naročite temporarne službenim potom.

Železničarjem v Sloveniji!

Obleka se nikjer toliko ne kvari, zmečka, zamaže, kakor na potovanju. Človek pride čestokrat v položaj, ko ne ve, kam bi se obrnil, da bi se obleko zopet popravilo in zlikalo. Da v bodoče ne bode v skrbeh za Vašo garderobo, se poslužite prilike, ki jo Vam nudi **Wallet Expres** v Ljubljani, da Vam obleko zlikaa za 18 Din, na željo kemično očisti, pošije in obrne, da zgleda kot nova.

Vsem železničarjem in drugim potnikom polagamo pažnjo na v tej številki našega lista priobčeni inserat tvrdke **Wallet Expres**, Ljubljana.

Nabava kuriva.

Št. 6337-1-30.

Vsem službenim edincem.

Udeležilo se je, da so dobili številni železničarji v preteklem letu visoke količine kuriva in se lahko v mnogih slučajih sklepa, da so posamezniki odstopili kurivo, katero je prepeljala železničarjem železnica deloma s popustom voznih cen, deloma celo brezplačno, drugim osebam — neželezničarjem — kar je nedopustno.

Da se v bodoče verženje s kurivom prepreči in da bodo izostale tozadevne pogoste res upravičene pritožbe »Trgovcev s kurivom«, odrejamo s takojšnjo veljavo sledeče:

1. Vsaka nabava kuriva — tako pri edincih kakor pri »Nabavljalni zadrugi v Šiški« in njeni filijalki v Mariboru — se sme izvesti samo na podlagi »Dobavne knjižice za kurivo«.

Tako edinica, kakor Nabavljalna zadruga vpišejo v dobavno knjižico točno dan naročila in količino premoga in drv, pri čemur se mora strogo paziti, da se v dobavni knjižici navedeno količino, katere pristoji lastniku knjižice, ne prekorači.

Ravnatoko ne sme pisarna za vozne olajšave izstaviti železničarjem nobene uputnice za kurivo, ako jim niso predložene s trebovanji vred tudi dobavne knjižice, in morajo tudi vozne olajšave vpisati v dobavno knjižico količino, za katero se je uputnica izdala. Tudi pisarna za vozne olajšave mora pri izstavljanju uputnice paziti, da se v dobavni knjižici navedeno količino ne prekorači, pri čemur morajo paziti na event. pri Nabavljalni zadrugi ali službeni edinci že dobavljeno kurivo.

2. Ako ne bi zadostovalo pri kakem večjem gospodinjstvu s številno družino in velikem stanovanju normirana količina kuriva, mora v takem slučaju lastnik dobavne knjižice zadevo pismeno razložiti svoje-
mu načelniku, nakar načelnik potrdi upra-

vičenost primerne večje nabave kuriva, kakor je navedeno v dobavni knjižici. Na podlagi takega potrdila sme primanjkljaj posameznik naročiti ali pri Nabavljalni zadrugi ali pa prositi za uputnico. Te presežke morajo Nabavljalna zadruga ali pisarna za vozne olajšave vedno vpisati s primerno opazko v dobavno knjižico.

V dobavni knjižici morajo biti torej vnešene vse nabave kuriva.

Nabava kuriva se bo v bodoče strogo kontrolirala in se bo neupoštevanje tega razpisu obravnavalo in kaznovalo.

Železničar, ki bo prodal premog, katerega je pripeljala železnica s cenejšo ali pristo vožnjo, privatnim strankam in bi s kurivom verižil, bo disciplinsko kaznovan.

Opozarjamo na to okrožnico vse železničarje, da si bodo pravočasno preskrbeli dovoljenje za nabavo večje količine premoga.

Po pravilniku sporednih prinaložnosti pripada namreč oženjenim činovnikom 3 tone premoga, oženjenim zvaničnikom, služiteljem in delavstvu 2 toni premoga, samcem pa po eno tono premoga.

Jasno je vsakemu, da te količine ne zadostujejo niti za pol leta, kaj šele za zimo. Kdor torej rabi več premoga, naj se obrne pismeno do svojega načelnika in naj utemelji svoj prošnjo z dejstvi (da je poročen, ima šoloobvezne otroke, večje stanovanje, odnosno da mora kuriti v več sobah itd.), pa bo dobil dovoljenje, da si lahko nabavi več premoga.

Novi pravilnik o voznih ugodnostih predvideva prost prevoz premoga in drv ter se glasi tozadevni predpis:

Prevoz premoga in drv.

Radi preskrbe s kurjavo za zimo imajo uslužbenci pravico do brezplačnega prevoza drv in premoga, in sicer:

a) uslužbenci z lastnim gospodinjstvom 5000 kg;
b) uslužbenci brez lastnega gospodinjstva 2000 kg.

To ugodnost zadobe uradniki, poduradniki in sluge po enem letu službe, vse ostalo osebo pa po treh letih neprekinjene službe.

Kdor si hoče torej premog sam naročiti direktno iz rudnika, mora zaprositi za pristojbine prosto nakaznico (za to ima službena edinica tiskovine) in prošnjo priložiti dobavno knjižico za premog.

Cena perzonalnega premoga od 1. septembra 1930 dalje.

Štev. 2820-IV-30.

Od 1. septembra t. l. dalje je cena perzonalnega premoga za eno tono trboveljskega kosovca Din 247.—.

Pomočnik direktorja: Ing. M. Klodič, s. r.

Službene doklade od 1. avg. 1930 dalje.

V dopolnilo razpisa št. 34-30 se objavlja sledeče:

Za nakazilo razlike na službenih dokladah za čas od 1. avgusta do 30. septembra t. l. je predložiti v likvidacijo takoj posebne platne spiske (brez spiskov obustav), ki naj bodo razpredeljene in sestavljene kakor v razpisu št. 34-30 odredjene. V rubriko 9 je upostaviti službene doklade za mesec avgust in september t. l., v rubriko 10 20% doklado, izplačano za mesec avgust t. l., v rubriko 26 pa razliko med rubriko 9 in 10.

Uslužbeni davek je zaračunati po čl. 95, tč. 2 razpisa 41-I-28, pri čemur naj služijo za podlago celotni mesečni prejemki uslužbencev, a prispevek za bolniški fond se računa v iznosu 1½% od razlike iz rubrike 26.

Od 1. oktobra t. l. dalje je zaračunavati službene doklade redno v platnih spislih v rubriki za dosedanje 20% doklado.

Kontacija službene doklade se glasi: »Račun stroškov po čl. 8 zakona o izmenjavi in dopolnitvi zakona o državnem prometnem osobju.«

Za direktorja: Dr. Fatur, s. r.

Računanje rokov v zadevi zdravljenja in popravila zob.

Št. 3370-I. H. F.-30.

Centralna uprava humanitarnih fondov za državno prometno osobje v Beogradu je poslala pod C. U. št. 837-30 od 7. 6. 1930 na vse oblastne uprave sledeči razpis:

»Neka oblastna uprava je prosila za pojasnilo, kako se naj računajo roki, odredjeni po sklepu glavne skupščine bolniškega fonda z dne 23. in 24. marca t. l. v zadevi zdravljenja in popravila zob, ali se ima v primeru prekinitve službe pri ponovnem nastopu službe vračunati prejšnja doba službe ali ne.

To je prava Kolinska cikorija!

Centralni upravni odbor je na seji z dne 6. 6. t. l. sklenil, da se v roku 1 leta za plombaranje zob in v roku 5 let za pridobitev pravice do zobotehničnih del more računati samo doba neprekinjenega članstva.

Če je torej član prekinil članstvo in se ponovno vrnil v službo in članstvo nadaljeval, se mu prejšnje članstvo ne more vračunati.

Naročamo gg. šefom službenih edinic, da o tem dokazno obveste člane bolniškega fonda in da natančno in vestno izpolnijo podatke na tiskovinah obrazec b. f. št. 40a) prošnje za zobozdravljenje.

Za direktorja: Dr. Fatur, s. r.

Kontrola in evidenca bolnikov.

Št. 9007-I-30.

Kljub razpisu št. 12 od 12. II. 1930 in naredbi od 21. II. 1930 moramo konstatirati, da se evidenca in kontrola bolnih žel. uslužbencev zelo površno ter netočno vrši in da se v bolniškem staležu se nahajajo žel. uslužbenci zelo malomarno, včasih niti na več tednov ne zgledajo pri zdravnikih, ki se tudi ne drže predpisov čl. 84 pravilnika za zdravniško službo.

Naročamo zato, da gg. žel. zdravniki vsakogar, kdor se v smislu čl. 84 pravilnika za zdravniško službo ne javi — vsaj posredno — 1 krat na teden pri njih v ordinaciji, črtajo iz bolniškega staleža in vrnejo zdravniško poročilo šefu pristojne službene edince s pripombo, da je bolnik brisan iz staleža, ker se ne zgleduje. Šef edince ima obvestiti boln. fond, oziroma tudi uslužbenca, da se mu ustavi hranarina, ako ima pravico do nje, in priobči zadevo event. direktiji v svrhu nadaljnjega postopanja.

Ta razpis je obenem z razpisom št. 12 objaviti vsem uslužbencem z dostavkom, da so zdravniki dolžni črtati vsakogar iz zapisnika bolnikov, ki se ne bi predpisno zglaševal, ker bodo sicer zdravniki klicani na odgovor. Vsaka prijava pri zdravniku mora biti v kontrolnem listu potrjena.

Za direktorja: Dr. Fatur, s. r.

Opozarjamo vse železničarje na to okrožnico, da se bodo, kadar so bolni, redno tedensko vsaj enkrat, javili pri železniškem zdravniku. Ako se n. pr. bolezen poslabša, ali bi obstojala nevarnost za poslabšanje bolezni, ako bi šel bolnik ven, mora to javiti zdravniku potom kake druge osebe. Kdor se ne bi redno javil, ga bo zdravnik črtal iz staleža bolnih ter izgubi hranarino, ako pa kljub vsemu še nadalje ostane doma, se izpostavi celo nevarnosti odpusta iz službe.

V izvozni sezoni se eksekutivnega osobja ne bo pozivalo na orožno vajo.

Ministrstvo vojne in mornarice je izdalo odlok Dj. br. 15.646 od 3. 7. 1930, s katerim je na prošnjo Generalne direktije drž. žel. odredilo, da se eksekutivnega železničarskega osobja v času izvozne sezone, to je od 15. septembra dalje, ne bo klicalo na orožne vaje.

Železnič. glasbeno društvo »Zarja« v Ljubljani

je ustanovilo

glasbeno šolo.

S tem hoče nuditi delavstvu možnost, da se glasbeno izobrazi vsak, ki čuti potrebo do glasbe.

Preskrbljeno je za prvovrstne učitelje. Pouk se začne s 1. oktobrom 1930 in bo dnevno od 17. (5.) ure do pol 20. (pol 8.) ure.

Vabimo Vas, delavci in nameščenci, prigrasite se in vpišite tudi svoje sinove najpozneje do 20. septembra v pisarni »Zarje«, Delavska zbornica, I. nadstropje.

Odbor.

Zvezarji delajo!

Ali delajo za zboljšanje položaja železničarjev, spremembo pravilnika, osemurnik?

Ne!

Boj bijejo proti raznim nevarnostim, odkrili so klete sovage na vseh straneh in sklicali so »ogromne« shode v Ljubljani in Mariboru (udeležba po 100 oseb) in sam njih veliki »gromovnik« se je povzpela na govorniško tribuno ter udrihal po internacionalcih, neželezničarjih, delavskih zbornicah in nemčurjih in ne vemo še kakih sovragih.

Sprejete so bile ostre resolucije ne za boljši kosček kruha, marveč resolucije, ki pozivajo na boj proti onim, ki ne trobijo v njihov rog, grozeč jim z vsem najhujšim.

Pustimo Vam veselje, gromovniki, le tepite, hujskajte in grozite! Bič, ki ga obetate danes onim, ki so Vaše mahinacije spregledali in ki se v trumah odvrtaajo od Vas, bo enkrat z vso silo vsekaj Vas same nazaj!

Gospodje! Ne bodo se več povrnili časi, ko so posamezniki nosili na direkcijske knjige polne imen na pr. delavstva v delavnici Maribor, podčrtanih rdeče, zeleno ali plavo! Ne bodo več prišli časi, ko ste odločali, kdo sme biti na železnici ali ne! Še je svobodno, da posamezniki pišejo ovadbe! In na žrtve ovadb bodite ponosni! Zavedajte pa se, da ima vsaka palica dva konca in da zadnji udarec hujše boli!

Da zaključimo enkrat za vselej polemiko z Vami (ker naš list je strokoven list, ki mora obravnavati težnje železničarjev in ne moremo kar po cele strani porabiti za preklanje z Vami), izjavljamo, da bo naš Savez tudi v bodoče skrbno in z vsemi svojimi močmi delal za zboljšanje položaja železničarjev, da pa bo posvečal tudi vso svojo pažnjo razvoju državnih prometnih

naprav, kakor tudi naprav privatnih ustanov, ker smo prepričani, da čim bolj bodo prosperirala podjetja in bila v redu, tem lažje se bomo za osebo borili za zboljšanje njih položaja.

Vi pa bevskajte in napadajte! Če so Vaši člani s tem zadovoljni, je to njih zadeva, mi pa se odslej ne bomo za vse Vaše napade prav nič več zanimali in tudi ne na nje odgovarjali. Povemo Vam za konec debate le to: Božji mlini meljejo počasi — a sigurno!

Prišle bodo volitve v Mariborsko podporno društvo, v bolniško blagajno, v nabavljialno zadrugo ter volitve delavskih zaupnikov in prepričani bodite, da Vas bodo železničarji tu na celi črti obsodili! Le napadajte! Železničarji Vam bodo ob prvi priliki na vse to primerno odgovorili!

Železničarski koledar za leto 1931.

Kakor vsako leto, bomo izdali tudi letos žepni koledar. Koledar bo vsebinsko zelo bogat ter bo za vse železničarje izredno važen, ker bomo v koledarju objavili izvlečke vseh važnejših predpisov in zakonov, zlasti iz vseh pravilnikov in zakonov, ki so bili letos na novo zakonjeni odnosno spremenjeni.

Koledar bo vseboval dalje izvlečke: zakona o držav. prometnem osoblju, novega delavskega pravilnika, novega pravilnika o voznih ugodnostih, predpisov o bolniškem in nezgodnem zavarovanju, predpisov sporednih pridelavnosti, signalnega pravilnika in predpisov o izpitih. Še dosti drugega strokovnega materiala bomo objavili poleg običajnih tabel, tarif in pristojbin. Enako bomo objavili vzorce za sestavo raznih prošenj itd.

V koledarju boste torej našli navse in pouk v vseh važnih zade-

vah. Zato pozivamo že danes vse funkcionarje in zaupnike ter vse organizirane člane, da opozore na ta železničarski koledar vse železničarje, da ne bi morebiti kupovali manjvrednih koledarjev, ampak naj vsi počakajo na naš koledar, ki jim bo zanesljiv svetovalec in bodrilec.

Mariborska železničarska oblačilnica.

Gospodarska poslovalnica žel. osoblja, Maribor, Aleksandrova 45, nasproti gl. kol.

Sporočamo železničarjem v Mariboru in Štajerski, da smo se s 1. avgustom t. l. osamosvojili, ker hočemo nuditi našim železničarjem čim boljše blago po nizkih cenah ter po najugodnejših plačilnih pogojih.

Tako smo že za jesensko in zimsko sezono nabavili veliko izbiro vsakovrstnega angleškega, češkega, belgijskega in drugega blaga, na primer:

Moške double od najcenejših do najboljših za zimsko suknje ali kratke suknje, prvovrstne palmerstone in velourje za črne suknje itd.

Prejeli smo že tudi večjo količino moških štofov n. pr. la. angleške kamgarne, črne, modre in v drugih modnih barvah, marengo za elegantne salonske obleke, toskine, meltone, ripse, covercoate, športne ševijote, prave angleške kamgarne in ševijote za modne hlače po jako nizkih cenah. Na zalogi imamo vedno tudi vse vrste hlačevine, žamete, velvete, fustiane (tajfcajge) itd., kakor tudi prave tirolske lodne, kamelharje v raznih barvah za pelerine ali hubertus plašče.

Kakor moško, tako hočemo tudi damsko zalogo čim bolj izpopolniti. Radi tega smo nabavili lepo izbiro damskega blaga za jesenske in zimске plašče, krasne volnene modne tkanine za kostume in obleke, kamgarne, ripse, popeline, gavardeine, satene v črni, modri in drugih modnih barvah. Nadalje imamo razne svilne: pralne, desirane, surove svile, crep de chine v vseh barvah, crepp-maroken, taft, foulard itd., potem lepo izbiro pralnih baržunov, cefirje, razne tiskovine itd. po zelo nizkih cenah.

Dospelo je že veliko število raznih modnih štrapanjih ter pralnih čeških barchentov in flanel, rjuh in odej po najnižjih cenah. V zalogi imamo vedno odeje, gladke in rožaste od Din 160 naprej, kompletne garniture, prte za mizo na meter barvaste in bele, damstgradnje in kanafase za prevleko blazin, rilete, gradnje za žimnice,

razne brisače na meter, frotirke, platno za rjuhe in kapne, beljeno in nebeljeno, šifone, batiste, etamine, kontenine bele in rjavave po konkurenčnih cenah.

Poleg imenovanega blaga je v zalogi vedno dobro izdelano perilo: srajce vseh vrst od najcenejših do najboljših, spodnje hlače, nogavice, damski in moški robci žepni in naglavni, ovrtniki trdi in mehki, kravate, sukanec, svila za šivanje in za gumblince ter velika izbira najboljšega prediva za ročno delo v vseh barvah (barva zajamčeno stalna).

Dobimo tudi vse vrste trikotažo in pletenine.

Ko dobite meseca oktobra pavšal za uniforme, Vas opozarjamo, da smo proskrbili najboljše lodne in suknja po Din 75, 105, 120, 150, 165 in 200, Palmerstone, lodne in druga močna suknja za uniform. plašče po zelo nizkih cenah.

K uniformam kakor za civilne obleke dobite vso potrebno podlago, gume za službene plašče, krila, kokarde, žamet, trake srebrne in zlate po predpisih. Pustili smo delati tudi veliko število čepic za uradnike, poduradnike in delavce. Cena Din 55, 60, 65, 70, usnat ščit Din 75. Čepice so prvovrstno izdelane ter iz prvovrstnega blaga.

Uverjeni da smo, da boste z našim blagom zelo zadovoljni.

Vse eventuelne reklamacije in pritožbe prosimo, da takoj po prejemu blaga vpošljete na naš naslov.

Vse člane Saveza kakor tudi druge pa ob enem naprošamo, da kolikor mogoče vsakdo pristopi k naši zadrugi ter postane sodelavec naše zadruge.

Pristopne izjave kakor nakazila za kredit se dobe v prodajalni kakor tudi pri vseh predsednikih podružnice USŽJ. Gospodarska poslovalnica železn. osoblja, Maribor, Aleksandrova cesta 45.

Štajerska hranilnica in posojilnica v Mariboru otvorjena. Že dolgo pogrešani denarni zavod, ki bi služil malemu kmetu in delavcu, je bil te dni v Mariboru odprt. V hiši Zadrugne doma na Rotovškem trgu 6 se nahaja lična pisarna tega novoustanovljenega denarnega zavoda, ki daje vsemu trgu tudi po svoji okusni zunanosti povsem novo lice. Posojila se bodo dajala v prvi vrsti malim ljudem in sicer na menice po 10%, na vknjižbo po 9½%, vloge v tekočem računu po 5 in 7%, posojila v tekočem računu pa po 10 in 12%. — Resni časi silijo malega človeka k štednji. Štajerska hranilnica in posojilnica je predvsem radi tega ustanovljena, da privadimo široke plasti ljudstva bivše štajerske pokrajine na varčnost in radi tega je treba ta zavod toplo pozdraviti!

Lekarna Trnkoczy / Ljubljana / Mestni trg štev. 4

Zdravila
na recepte vseh bolniških blagajn.

Poštni ček. račun 10.755

Telefon štev. 2186

Točijo se v hotelu

„LOYD“
Ljubljana, Sv. Petra c. 7
zajamčeno pristna dalmatinska vina iz lastnih vinogradov iz otoka Prvič, Sepurine, Roko Vlahov. Opolo, črno in belo liter po 12 Din, čez ulico 1 D ceneje.

KLOBUKE
za jesen,

v najnovejših oblikah in barvah, ter razne športne klobuke in čepice nudi bogato založena

specijalna trgovina klobukov!

M. BOGATAJ

(prej Pok) Ljubljana, Stari trg 14

Cene zmerne! Solidna postrežba!

Sprejemajo se klobuki v popravilo.

Likanje
moške ali ženske obleke

18 Din

Moško, damsko garderobo najhitreje zlika, kemično čisti, temeljito pošije, na željo napravi novo podlogo, tudi obrne, da je kot nova

Wallet Express,

Ljubljana, Stari trg 19

Železničarji, pozor!
Priporočam se za izdelavo

uniform

za železničarje ter za CIVILNE OBLEKE. — Cene zmerne!

Oroslav SLAPAR

Ljubljana

Kette-Murnova cesta

Pozor lovci!
Popravila orožja najceneje pri novootvorjeni puškarski tvrdki

ALBIN ŠIFRER

Ljubljana, Gosposvetska cesta 12

Zraven restavracije Novi svet.

Orožje, streljivo, ribarske potrebščine.

Železničarji!

Kupujte pri tvrdkah ki inserirajo v našem listu!

M. Keše
Ljubljana, Linhartova ulica št. 3

umetni in trgovski vrtnar! Vedno sveže cvetje; izdelava svežih in suhih vencev.

Prepričajte se,

da kupite vse manufakturno blago najcenejše in najboljše pri tvrdki

Ivan Krošelj

Kette Murnova c. 15

in Zaloška cesta št. 8

ZOBNI ATELJE
BEVC JOŽKO

Ljubljana, Gosposvetska cesta 4-I.

(nasproti Kneza)

Sprejema

od pol 9. do pol 13. (pol 1.) in od 14. (2.) do pol 18. (pol 6.) ure.

Po naročilu sprejema tudi izven navedenih ur.

Cene zmerne. — — — — Telefon štev. 3296

NAZNANILO!
Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvorila v Ljubljani na Dunajski cesti št. 37

VINOTOČ
IN ZAJUTRKOVALNICO,

kjer bom točila pristna štajerska, dolenska in dalmatinska vina. Priporočam se za obilen obisk

Marija Anticevic

veletrgovina z vinom Dol. Logatec.

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Rotovski trg štev. 6.

Posojila dajemo po ugodnih pogojih!

Vloge obrestujemo po 7%
proti trimesčni odpovedi.

